

HLP 2710 (194) 2

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 1 (1396) 1984 m. sausio 13 d.

Melbourne

XXIX M E T A I

Šventojo Kazimiero metai

500 METŲ NUO ŠVENTOJO KARALAIČIO MIRTIES

Visas lietuviškasis pasaulis šiais metais mini šventąjį Kazimierą, Lietuvos dangiškąjį globėją, o taip pat ir lietuviškojo jaunimo globėją.

Šiam minėjimui ruošiasi ir pavergtoji Lietuva, kurioje persekiojami tikintieji, kurioje ir šv. Kazimiero karstas iš Vilniaus katedros pašalintas, o pati katedra paversta muziejumi. Taip šventasis karalaitis sutinkamas po 500 metų. Žmonių širdyse jis tačiau gyvas ir laukiamas, kad pasirodytų ant balto žirgo, kaip ir anuomet kovoje prieš maskolius ir padrašintų mūsų kovą už laisvę.

Švento Kazimiero vardas šiais metais skambės kiekvienoje lietuviškoje kolonijoje, kiekvienoje parapijoje, kiekvienoje organizacijoje, ypač jaunimo. Melbourne skautai šių metų stovyklą jau pavadino šv. Kazimiero vardu. Sydnejaus parapija šv. Kazimierą jau paminėjo praeitais metais. (Čia matome tik vaizdelį). Taip visa grandinė minėjimų lietuviškose kolonijose nusitęs per visą pasaulį.

Australijoje šv. Kazimiero jubiliejų organizuoja ALK Federacija. Čia mes turime tik vieną vienintelę šv. Kazimiero šventovę Adelaidėje. Federacijos Valdyba prašė ir pavedė Adelaidės parapijai pagrindinį šv. Kazimiero minėjimą ir jubiliejinę šventę paruošti Adelaidėje. Sutarta, kad ši šventė Adelaidėje vyks kovo 10-11 d.d., tai yra šeš-

tadienį ir sekmadienį. Iš Melbourne vyksta Parapijos choras (autobusu), o taip pat maldininkai kitu autobusu. Nemažai vyks savo mašinomis. Ten nusilenksime šventojo palaikams jo bažnyčioje. Tikiškime, kad jis nuneš mūsų malda prie Aukštojo Sosto. Vykome į atilaidus Lietuvoje, vykime ir čia.

Paminės šv. Kazimierą atskiros organizacijos, atskiros grupės ar vienetai, bet skaitykim, kad visų mūsų Australijos lietuvių pagrindinis minėjimas yra Adelaidėje. Kurie pripažįstame savo karalaitį dangiškąjį globą, stenkimės nuvykti į Adelaidę nusilenkt jį palaik-

kams. (Daugiau jų Australijoje nėra).

Pats pagrindinis šv. Kazimiero minėjimas bus Romoje tikrąjį šv. Kazimiero dieną, kovo 4 d. Popiežius Paulius Jonas II aukos šv. Mišias ir pasakys pamokslą, o po to vyks kita programa. Daug vyksta svečių iš Amerikos, Kanados ir kitų kraštų. Girdėti, kad į Romą vyks tautinių šokių grupės ir pavieniai menininkai bei dainininkai.

Amerikos kontinente pagrindinis šv. Kazimiero minėjimas ruošiamas Kanadoje, Toronte rugsėjo 1-2 d.d. Kiti minėjimai bus daugiau parapijiniai ar organizaciniai.

Šv. Kazimieras jubiliejuje bus atžymėtas dar įvairiais leidiniais. Naujai ruošiamos jo biografijos, monografijos, jo istorijos tautos-

koje, padavimuose, tapyboje, skulptūroje. Siuose jubiliejiniuose metuose susigriebta gyvą vėl prikelti šv. Kazimierą. Juk mes išsvijoję turime gabių žmonių, kurie gali atkasti praeitį, kurie sugeba atversti supelijusius istorijos lapus.

Prisidėsime ir mes Australijos lietuviams ne tik bendru minėjimu Adelaidėje, bet ir nauju žodžiu. Apie šv. Kazimierą ruošia scenai vaizde-

(Nukelta į 4 puslapį)

A. A. STASYS LOZORAITIS (1898 - 1983)

Lietuvos Respublikos vyras: Užsienio reikalų ministeris (1934—1938), Lietuvos nepaprastas pasiuntinys ir įgaliotas ministeris Italijoje (1939-1940), Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos užsienyje šefas (1940-1983).

Lietuvių tauta pagarbiai prisimena ir liūdi netekus išcilaus valstybininko.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė reiškia nuoširdžią užuojautą velionio žmonai p. Vincentai Lozoraitienei, sūnui, Lietuvos atstovui prie Šv. Sosto, Stasiui Lozoraičiui, jr., sūnui Kaziui Lozoraičiui su šeima, ir visiems giminiams bei artimiesiems.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Sydnejuje po pamaldų minint šv. Kazimiero jubiliejų praeitais metais spalio 6 d., Dalyvavo svečias Apaštališkojo Sosto delegatas arkiv. Luigi Barbarito. Šios šventės aprašymas buvo praeitais metais Tėviškės Aidų Nr. 46.

Lietuvių kultūrinių vertybių telkimas ir tyrimas

ISTEIGTAS LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRAS

„Neužtenka vien tik kultūrinės vertybes kurti, bet reikia sudaryti sąlygas, kad sukurtos kultūrinės vertybės išliktų amžiams ir kad jomis galėtų pasinaudoti ateinančios kartos. Turime galvoje išsivijoje sukurtas istorines vertybes, kurios anksčiau ar vėliau turės pasiekti plačiuosius lietuvių tautos sluoksnius tėvynėje, kaip išsivijos įnašas į bendrą tautos kultūrą. Tačiau mūsųose kultūrinių vertybių telkimo ir saugojimo reikalas buvo vis antraeilis ar trečiaeilis dalykas. Kiti, kartais labai abejotinos vertės ir nereikšmingi projektai, šį dalyką nustumdavo į pačią paskutinę vietą. Vertybių telkimu ir išsaugojimu plačia prasme mūsų veiksniai kaip ir nesirūpino. Tiesa, Lietuvių Bendruomenė ir Lietuvių fondas globoja Pasaulio lietuvių archyvą, bet to, žinoma, neužtenka, nes minėtas archyvas buvo ir tebėra tik lietuviškų knygų, spaudos ir kai kurių kitų vertybių telkimo centras. Plačia prasme kultūrinės vertybes telkti ir atlikti lituanistinį tyrimo darbą jam nebuvo sudarytos medžiaginės sąlygos“.

Šią ilgoką citatą mes paėmėme iš 1981-1982 metų sąvartoje įkurtos naujos institucijos - Lituanistikos tyrimo ir studijų centro (LTSC) kuris angliškai vadinamas - Lithuanian Research and Studies Center. Jo būstinė Čikagoje. Šiais vardais jis įregistruotas Illinois valstijos Draugijų įstaigoje, kaip nepelno tikslų siekianti organizacija.

Pažymėtina, kad šią instituciją įsteigti iniciatyvos ėmėsi ne kuri nors mūsų politinė organizacija ar kokia politinė partija, bet grupė vyresnės ir vidurinės kartos veikėjų, universitetų dėstytojų, intelektualų, kultūrininkų: prof. dr. Jonas Račkauskas, prof. dr. Tomas Remeikis, dr. Vytenis B. Damušis, kun. Vaclovas Gutauskas, istorikas Jonas Dainauskas, rašytojas Česlovas Grincevičius, prof. dr. Arūnas Liulevičius, spaudos darbuotojas Bronius Kviklys. Studijų centro direktoriais ir nariais bus kviečiami organizacijų atstovai, o šio darbo rėmėjai - plačioji lietuvių visuomenė.

LTS Centras jau turi savo darbų pradžia patalpas, kurias maloniai sutiko paskirti Lietuviai jėzuitai jų įkurtame Jaunimo centre, o jų kuklią nuomą padengti apsiėmė kun. Br. Krištanavičiaus fondas. Į šį studijų centrą vienu ar kitu būdu įsijungia Pasaulio Lietuvių

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

archyvas, Pedagoginis Lituanistikos institutas, prof. J. Zilevičiaus Muzikologijos archyvas, Lietuvių foto archyvas, Laisvės kovų muziejus, Lietuvių Istorijos draugija, istoriko J. Dainausko archyvas su savo gausiais rinkiniais.

LTS Tyrimo centre bus keletas skyrių: Knygų Bibliotekos archyvas, periodinių leidinių biblioteka, muziejai. Taigi pirma pradžia jau yra biblioteka iš keliadesimt tūkstančių lituanistinių knygų bei periodinių leidinių komplektų. Bus telkiama dokumentinė medžiaga: knygos, laikraščiai bei žurnalai, rankraščiai, laiški, fotografijos, dokumentai, gintaras, audiniai, ir visa kita, kas liečia Lietuvą ir lietuvius.

Bet nepakanka lituanistinius dalykus rinkti ir juos laikyti "ateičiai" ar "juodai dienai". Reikia, ir tai nedelsiant, sutelkta medžiaga naudotis - ją tirti, ruošti ir spausdinti lituanistines studijas ir pateikti jas įvairių kraštų mokslininkams bei politikams.

Reikia pasakyti, kad ligi šiol pasaulinio garso bibliotekos, politinės ir mokslinės institucijos, universitetai bei kolegijos ir atskiri mokslo žmonės lituanistine medžiaga buvo aprūpinami dažniausia mūsų okupantų. Taigi ir mokslo darbus bei politines studijas jie ruošė - leido pasirėmę dažniausia Sovietų pateikta medžiaga. Iš tokių darbų, žinoma, nebuvo galima laukti bet kurio objektyvumo, nes suteikiama informacija būdavo dažniais atvejais klaidinga, šališka Sovietų naudai.

LTS Centras kaip tik ir pasiryžo atlikti tai, ko ligi šiol neatliko ar tik labai maža dalimi atliko mūsų visuomenės išlaikomi bei puoselėjami politiniai veiksniai. Taigi ir LTS uždaviniai yra trejopi: 1. Rinkti įvairių lituanistinę medžiagą, politinę sritį įskaitant, 2. Ruošti mokslines bei politines studijas, 3. Spausdinti ir skleisti pasaulyje Lietuvos reikalus liečiančią medžiagą.

LTS Centro taryba ir valdyba yra jau suplanavusi visą eilę neatidėliotinių darbų, kurių skaičiuje būtų: disertacijų bei temų iš

lituanistinės srities rašymas, mūsų rezistencijos bolševikų ir vokiškų nacių okupacijos metu dokumentinės medžiagos surinkimas, jos ištyrimas, studijų apie ją rašymas, Lietuvos istoriografijos rinkimas ir skelbimas, sutelkimas lėšų - skyrimas stipendijų daktaratams, rašantiems tezes lituanistiniais klausimais ir panašūs klausimai.

LTS Centras taip pat planuoja ruošti mokslines konferencijas, pateikti atitinkamas studijas užsienio moksliniams bei politiniams žurnalams. Žodžių, pasiryžimai ir planai dideli. Tai beveik nauja Lietuvių mokslo akademija, bet...

O tas "bet" tai tas faktas kad LTS Centras dar neturi nei tvirtų kojų, nei finansinio pagrindo, ant kurio būtina jam stovėti. Kaip jau anksčiau minėjome, mūsųose lietuviškų reikalų yra begalės. Labai didelių sumų reikia mūsų politiniams veiksniams, kurių darbo vertė dažniais atvejais abejotina. Dešimtis, o kartais ir šimtus tūkstančių kainuojantieji kai kurie mūsų kultūriniai renginiai ne visada atneša tokią didelę naudą, kiek jie kainuoja. Yra mūsųose lietuvių, kurie abejoja net dabar taip labai smarkiai garsinamos Lituanistinės katedros, kuri tiek daug kaštuoja, steigimu. Yra ir daugiau dalykų, prieš juos ruošiant reiktų pagalvoti, kiek jie kaštuoja ir kokią naudą gali atnešti.

O rėmėjai aukotojai, kas jie? Dauguma atvejų pensininkai, taigi mažų pajamų žmonės. Mūsų vidurinės kartos finansinis įnašas į lietuviškų vertybių kūrimo ir institucijų išlaikymą yra, deja, nedidelis. Bet ir pensininkai, turėdami savo padidėjusio amžiaus daugybę rūpesčių, vis labiau ir labiau pa-

vargsta. Fondai? Jie nedideli (išskyrus labai pozityvų Lietuvių fondą) ir nedaug ką paremia. O apie mūsų senovios išsivijos sukurtą bei suburtą dviejų "susivienijimų" milijoninius kapitalus ar bent kai kuriuos jų procentus lietuviškiems reikalams jau seniai nieko nebegirdėti.

Esant tiek daug "senųjų tradicinių projektų", naujajai, kad ir labai pozityviai ir be galo reikalingai institucijai veikti nebus lengva: be reikiamų pajamų jos darbas nebus įmanomas, o tuo pačiu merdėtų ir lietuviškų vertybių telkimas bei jų tyrimas, kas nepasitarnautų ne tik mūsų kultūros, bet ir politiniams tikslams. Taigi nereiktų labai nustebti, kad greta jau kelių aukų laukiančių "kepurių" gali atsirasti dar viena. Tegu ir čia pats aukotojas nusprendžia, į kurią kepurę ir kiek įmesti, kitaip tariant, kaip savo aukas lietuviškiems reikalams paskirstyti. LTS Centras yra reali ir labai reikalinga institucija - mūsų visuomenė turėtų ją, jos atsiradimą maloniai sutikti ir visomis išgalėmis paremti.

Daktarams pakeliamas atlyginimas 4.3 procento.

Izraelio gynybos ministeris pareiškė, kad iš Lebanono Izraelio kariuomenė pasitrauk tik tuomet, kai iš ten pasitrauks Syrijos kariuomenė.

Prezidentas Reagan greit žada pasakyti kalbą, kuri išlygintų Sovietų ir Amerikos santykius. Derybos Zenevoje dėl atominių ginklų neina į priekį.

Australijos ministeris pirm. Mr. Hawke vasario mėn vyksta į Malajiją - Kuala Lumpur. Ten jis žada tartis gynybos reikalais.

Viktorijos draudimas kiekvienais metais išmoka apie \$ 31 milijoną nukentėjusiems auto nelaimėse.

GAUTI PAVĖLUOTAI KALĖDINIAI SVEIKINIMAI

Sv. Kalėdų proga sveikiname visus Lietuvos laisvės kovos rėmėjus, kurie savo duosniomis aukomis parėmė LIETUVOS TAUTOS FONDA.

Lai Apvaizda laimina jus išverme ir gera sveikata Naujuosiose Metuose. Tik vieningu darbu, auka ir pasiaukojimu, galime tikėtis išgirsti Lietuvos laisvės varpą.

Tautos Fondo Atstovybė Australijoje, Sydney.

Sv. Kalėdų proga nuoširdžiai sveikiname visus choristus, dirigentus, mūsų rėmėjus, bei plačiąją Sydnėjaus ir apylinkių visuomenę, linkėdami laimingų ir sėkmingų Naujųjų Metų.

Sydney Lietuvių "Dainos" choro valdyba.

Kristaus Kūdikėlio gimimo proga sveikiname visus mūsų narius ir vadovus, bei jų talkininkus, linkėdami Aukščiausiojo palaimos jūsų kilniuose darbuose. Lai Naujajai metais atneša gražesnių darbo vaisių ir laisvę mūsų Lietuvai Tėvynei

Sydney Ateitininkų Valdyba

Su šv. Kalėdų varpų garsais siunčiame nuoširdžiausius linkėjimus mūsų giminėms, draugams ir bendradarbiams Australijoje, Šiaurės Amerikoje ir Europoje, linkėdami tyro džiaugsmo ir visokeriopos sėkmės Naujuosiuose Metuose.

Lėtutė ir Antanas Kramiliai, Sydney

Sveikiname visus mūsų draugus bei pažįstamus su šv. Kalėdomis ir Naujais Metais ir linkime daug sveikatos, laimės ir džiaugsmo.

S. V. Jeršovai su šeima

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Pr. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

TEVIŠKŲS AIDAI

ŽMONIJA ŠAUKIA TAIKOS ...

(Gautas pavėluotai)

NAUJŲJŲ METŲ ANGOJE

Nors laikas nepastebimas ir neguodanamas, bet jis atžymi savo pėdas kiekvieno veide. Todėl ir Naujieji Metai sutinkami su triukšmu kaip naujas geresnis svečias.

Ar šie metai bus geresni, dar nežinia. Nors mes juos vadiname šv. Kazimiero metais, bet ką žino kitas pasaulis, kuriame ir mes būsim visai trinami.

Praeitieji metai buvo vadinami "Aušros" metais, taigi mūsų spaudos sukakties metais. Jie gal ir atitiko lietuviškos spaudos gausumą. Nors Bažnyčios Kronika, kuri Lietuvoje slapta leidžiama, kaip ir "Aušra" prieš 100 metų, taip pat atšventė savo dešimtmetį, bet tokių pogrindžio laikraščių atsirado visa eilė. Nesvarbu lietuviui, kad už juos reikia eiti į kalėjimą. Šaukia juos tai daryti lietuviška dvasia. Pas mus kažkodėl kitokia lietuviška dvasia. Čia šaukiama, kad reikia sujungti laikraščius. Reiškia "Aušros" metai nepaskatino mus daryti taip, kaip Lietuvoje slapta daroma.

Vis dėlto buvo paskatinimo į spaudą ir pas mus. Ta Bažnyčios Kronika buvo verčiama į kitas kalbas ir siuntinėjama bibliotekoms, parlamentams, spaudai. Negana to VLIKo leidžiama ELTA spausdinama jau keliomis kalbomis. Tuoj pastebėjome, kad praeitais metais kiekvienas didesnis įvykis Lietuvoje tuoj buvo aprašomas anglų, italų, vokiečių, prancūzų, amerikiečių spaudoje. Kunigų Svarinsko ir Tamkevičiaus bylos tuoj buvo aprašytos pasaulinėje spaudoje. Amerikos senatoriai reiškia protestus Sovietų ambasadoriam dėl anų kunigų bylų. Pabaltijo klausimas prarastas Europos parlamente, Amerikos Kongrese. Lietuvos vardas praeitais metais daugiau minėtas pasaulinėje spaudoje, negu Afganistanas. Čia mes turime suprasti mūsų spaudos ir mūsų veiksmų atliktą darbą.

Ką duos mums šie šv. Kazimiero metai? Pagal vardą jie turėtų duoti Lietuvai daugiau šventumo. Argi negana Lietuvai šventumo? Juk mūsų kankinių kaulais Sibiras grįštas. Ar jie neužrašyti šventųjų knygoje?

Šiandien Lietuvoje eina kova ne tiek už lietuvių vardą, kiek už religiją, už tikėjimą. To šventumo jie sieks ir šv. Kazimiero metais. Tikriausiai ne vienas važiuos už tai į Sibirą.

Kiek mes sieksime šventumo šv. Kazimiero metais? Šventumas iš viso nepopuliaru šiais laikais. Nepopuliaru nė į Sibirą važiuoti, bet taip vyksta.

Šitokioj kontraversijoj mes turim susiegti. Į Sibirą mus neves, bet nuvažiuokim nors į lietuvišką bažnyčią. Šv. Kazimiero metais nuvažiuokim nors nusilenkti šventojo relikvijom į Adelaidę. Pagerbsime mes savo šventąjį, atliksime mes savo tautinę pareigą ir be abejo būsim šventesni.

Besiruošiant Kristaus gimimo šventei ir prisimanant žodžius: Ramybė geros valios žmonėms, savaimė žvelgi mintimis į šiandieninę žmonią. Amerikoje, Britanijoje, Vokietijoje vyksta demonstracijos prieš atominius ginklus. Kad tose demonstracijose yra daug veidmainiškos įtakos iš šalies, būtų naryvu abejoti. Bet tų dalyvių tarpe yra nuosirdžiai bijančių grėsiančio pavojaus. Tamatai panašaus nerimo yra ir komunistų valdomuose kraštuose, jeigu Maskvai prasitarus apie naujus atominių bombų rusų bazes, kai kur yra jau paskelbta iš anksto 10 metų kalėjimo bausmė, jeigu kas ruošų prieš tai demonstracijas, ar tokiose demonstracijose dalyvautų. Bemaž jau nusibodo klausyti ir skaityti apie broližiškus vidaus karus vykstančius mažose Libano ir Centrinės Amerikos valstybėse, Pakistane. Panašiai yra ne vienoje Afrikos šalyje. Žvelgi į miestų gyvenimą, kai net dienos metu ne visur yra saugu ne tik gatvėje, bet bemaž nėra dienos, kad piktadariai neišiveržtų į namus, ką nors neapiplėštų, nenužudytų. O kaip galėtum nemąstyti apie suirusias šeimas, kokia laime gyvena išsiskyrusieji ir jų vaikai, kiek laimės patiria milijonai dvasiniai apleistos, neauklėjamos jaunimo. O gi milijonai nužudytų negimusių. Tai ramybės vaizdas šiandien žemėje.

Yra daug pozityvių, pasiukojusių žmonių, kuriais remiasi viskas, kas yra pozityvaus žmonijos gyvenime. Kad ir tiems žmonėms trūksta ramybės, tai dėl tų paminėtų kitų žmonių gyvenime reiškinių, bet jie yra ramūs savo viduje. P. Jonas Paulius II pasakė ne naują, o tik priminė seną tiesą, kad siekiant žmonių taikos reikia pradėti nuo savęs. Ko pats neturi, to neduosi nė kitiems. Ir taiką ir nesantaiką kuria žmonės. Kad taika būtų šeimoje, kad tėvai ir mokytojai sugebėtų jos įkvėpti, ją auklėti vaikuose, tėvai ir mokytojai privalo patys ta taika gyventi. Ir pasaulio tautų tarpusavę taiką ar karus, tautoje tvarką ar netvarką, net ir gerbūvį ar skurdą kuria individai, kurie visi kartu vadinami visuomene. Jeigu individų sielose nėra ramybės ir taikos, tie individai tampa nesantaikos šeimoje, visuomenėje, tautų vidaus ir tarptautinės nesantaikos priežastimi.

Šiandieninis žmogus - valstybininkas ar politikas ir visi kiti, dvasininkų neišskiriant, daug kalba apie taiką, bet permažai veikia ją pradėti ir ugdyti ten, kur ji turi būti pirmiausiai pradėta. Ikioliniuose karuose žuvo milijonai žmonių, buvo sunaikinti miestai ne atominiais ginklais, bet tais, kuriais žmonės žudosi ir šiandien, apie kuriuos niekas nekalba ir prieš kuriuos niekas neprotestuoja. Visi kalbantieji ir visi kiti žmonės permažai kalba, o dar mažiau veikia auklėti taiką individų sielose ir tuo keliu ją skleisti visoje žmonijoje. Apaštalas Paulius savo laiku žmonijai daugeliu atvejų kartoję mintį:

Visa atnaujinti Kristuje. Tą pačią mintį ir tuos pačius žodžius kartoję šv. P. Pijus X matydamas savo laiko žmonijos nuotaikas. Labai reikia nuolat ir visur tai kartoti šiandien. To kelio, visiems atsinaujinti ir viską atnaujinti Kristuje šiandien labai reikia individui, šeimai, mokyklai, valstybininkams, politikams ir visiems kitiems. Tik Kristaus dvasia gyvenę individai gali skleisti taikos dvasią visuomenėje, skelbti ir kurti taiką žmonijoje.

Visiems linkiu gyventi Kristaus mokoma ir teikiama ramybe ir taika, šios ramybės ir taikos mokyti vieni kitus.

Visiems malonių ir laimingų Kristaus gimimo švenčių, naujų 1984 metų.

†Vysk. Vincentas Brizgys

Užbaigti mokslo metai Adelaidėje

Mūsų lietuviškumo išlaikymo vilčių sandėliai - lietuviškosios mokyklos užbaigė vėl dar vienerius mokslo metus. Vaikučiai padėkavo, pašoko, padainavo ir pavaišinti coca cola išsiskirstė į namus vasaros atostogoms. Tačiau žiūriniam į mažėjantį kasmet mokinių skaičių, į vis labiau slubuojančią jų lietuvių kalbą, susirūpinimas lietuviškosios mokyklos ateitimi nepasitraukia atostogų.

Adelaidės abi mokyklos užbaigtųjų programų paruošė labai rūpestingai, tuo sudarydamos malonias popietes mokinių tėveliams ir visiems susirinkusiems.

ALB Adelaidės savaitgalio mokykla Lietuvių Namuose darbo metus užbaigė gruodžio 3 d. Mokyklos vedėjas V. Statnickas savo pranešime pasidžiaugė sklandžiu mokyklos darbu, tylos minute prisiminti metų bėgyje mirę mokytojai A. Galatiltis ir J. Neverauskas, prisatė naują mokytoją kun. dr. A. Savicką, kuris mokąs sudominti mokinius, pranešė, kad mokykla kiekvienam mokiniui užsakiusi vaikų žurnalą "Eglutė".

Mokinių pasirodymo programoje, kurią pranešinėjo N. Loyd, buvo suvaidinta keletas scenos vaizdelių, iš kurių įspūdingiausias kun. dr. Savicko paruoštas ir prarastas vaizdelis "Kryžius". Toliau sekė eilė deklamacijų, J. Gutytės išmokyti tautiniai šokiai. Č. Paliulienės paruoštos vaikų dainos. Šiais metais mokyklą baigusios D. Pociūtė ir B. Stalbitė paskaitė savo rašinius. Joms mokyklos baigimo pažymėjimus įteikė ir kalbą pasakė Apyl. V-bos pirm. C. Zamoiskis. Tėvų vardu vedėjui ir mokytojams padėkojo tėvų komiteto pirm. Pyragius. Muzikinę programą dalį tvarkė A. Zamoiskis. Popietė užbaigta sugiedant Lietuvos himną.

Šv. Kazimiero lietuvių mokykla

LK Centre mokslo metus užbaigė gruodžio 10 d. Prie užbaigimo programos prisijungė ir LK Centre veikiantys Lituaniaistiniai kursai. Po mokyklos vedėjos E. Varnienės pranešimo, kuriame pasidžiaugė, kad sumažėjusių mokinių skaičių atsveria mokykloje esančių kokybė - nuo širdus noras mokytis ir darbštumas. Lit. kursų vedėja I. Davis savo kalboje iškėlė kursais įsigyjomis atestatai lietuvių kalbos pažymio didelę reikšmę. Po šios oficialios dalies visi persikėlėme į šv. Kazimiero bažnyčią, kur kun. dr. A. Savicko nuosirdžioje kalboje ir maldos žodžiais buvo Dievui padėkota už laimingus mokslo metus, priminta artėjantis šv. Kazimiero jubiliejus ir Danguaus paprašyta palaimos atostogose, ryžtantis vėl pasirinkti ateinančiais mokslo metais. Malda skaitė L. Jablonskytė.

Grįžus salėn užbaigtųjų programą pravedė pati mokyklos vedėja. Eilėraščiai, šokiai, dainos, rašiniai, žaidimai prie įvairiaspalvė mis šviesomis mirksinčios Kalėdų eglutės. Lit. kursų programoje atstovavo A. Dunda paskaitęs nuotaikingą rašinėlį apie atostogas. Toje šeimyniškoje nuotaikoje labai tik Kalėdų senelis (Siet. Kubilius) atnešęs visą maišą dovanų, kurių užteko visiems mokiniams, kursantams ir mokytojams. Programa užbaigta mokyklos globėjo klebono kun. A. Spurgio kalba, kurioje, padėkojęs mokytojams ir mokinių tėvams, optimistiškai pažvelgė į mažėjantį mokinių skaičių - artėjimą prie P. Rimšos skulptūroje pavaizduotos mokyklos prie ratelio, kurios mokiniai tačiau prikėlė Lietuvai laisvam gyvenimui.

Kol veikia lietuviškos mokyklos tokio pavojaus dar nėra, bet tolimesnėje ateityje lietuviška motina, norėdama savo vaiką išmokyti lietuvių kalbą, turės tai atlikti pati. Pr.P.

Sveikiname Kunigų Sekretoriato vadovą prelatą Petrą Butkų MBE 70 metų amžiaus sukaktyje!

Tegu gerasis Dievas duoda sveikatos dar ilgus metus darbuotis Kristaus vynuogyne, guost lietuviškas širdis svetimame krašte. Tegu dangiškoji galia teikia jėgų lietuviška gaida nubrist iki aukštojo dangaus.

Australijos Liet. Kat. Federacija

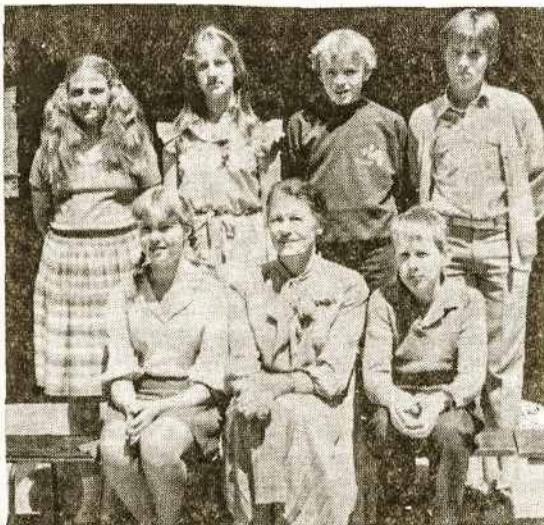
Melbourno Parapijos Sekmadienio mokykla

Melbourno lietuvių parapijos sekmadienio mokykla užbaigė savo mokslo metus sekmadienį, gruodžio 11 dieną. Mokiniai rinkosi pamokom 10 val. ryto, kur turėjo progos parepetuoti savo numatytą programą užbaigimo pasirodymui. Prieš Mišias buvo padaryta mokinių ir mokytojų bendra nuotrauka ir po to dalyvauta Mišiose. Šiais metais mokykloje dirbo: kun. Pr. Vaseris – mokyklos globėjas, tikyba; kun. Pr. Dauknyš – tikyba – iki išvykimo į Romą; A. Šimkus – mokyklos vedėjas; O. Rukšėnienė – septintas skyrius; J. Žitkevičienė – šeštas skyrius; Dr. K. Zdanisius – penktas skyrius; Z. Jokubaitis – ketvirtas skyrius; J. Ariėnė – trečias skyrius; A. Vyšniauskienė – pirmas skyrius lietuviškai kalbančių ir L. Tamašauskienė – pirmas skyrius lietuviškai slipnai kalbančių ar visai lietuviškai nemokančių. D. Antanaitis nė pravedė tautinių šokių pamokas, o B. Staugaitienė ir D. Levickienė dainavimo pamokas. Mokyklą lankė 42 mokiniai.

Po Mišių Tėvų komitetas susidedantis tikėtai iš dviejų asmenų (R. Dundos ir J. Zoniaus) su jų pagalbinkais vaikus pavaišino dešrelėmis ir limonadu, o mokytojus užsakytais pietumis Lietuvių Namuose.

Po pietų Lietuvių Namų koncerto salėje mokiniai pasirodė su savo menine programėle. Mokyklos vedėjas A. Šimkus trumpai pasveikino susirinkusius ir pristatė "artistus" - o jų buvo daug - visa mokykla. *Zemiau išvardinti pasirodymai yra pagal skyrius, o ne pagal pasirodymų eiga.*

Pirmas skyrius pristatė su eilėraštuku, o jie buvo: L. ir D. Didžytė, D. Tamašauskaitė, D. Aras, L. Kaladė, S. Levickis ir E. Klimas. Toliau pirmo skyriaus mokinė L. Didžytė ir vėliau kartu su savo sesute D. Didžyte pasirodė su baleto šokiais. Tuomet pirmo skyriaus mokinukai pašoko Noriu miego, ir trečio ir ketvirto skyriaus mokinukai pašoko Malūną ir visi susijungę Žilvytį. Trečias skyrius: R. Bruožytė, P. Aras ir L. Ziogas pasirodė su vaizdeliais Jonas Pirštazindis ir Paukštelio laiškas, o P. Aras padeklamavo Trakų pilis. Rita Bruožytė su savo ketvirto skyriaus broliuku Raimundu, pritariant jų vyresniajai sesutei studentei Virginijai, įdomiai sudainavo Mašatėlę. Neatsilikdamas ketvirtas skyrius pasirodė su eilėrašciais Lietuva graži tėvynė - T. Aras ir Cirke - V. Kasperiuėnaitė ir K. Peterson. Gi klases berniukai A. Kaladė, T. Aras ir R. Bruožis pasirodė su vaizdeliu Pasakėlė. Penkto skyriaus mokiniai

Praeitais metais baigė Parapijos Sekmadienio Mokyklą Melbourn. Sėdi iš kairės: Melisa Savickaitė, mokytoja Ona Rukšėnienė, Aidas Antanaitis. Stovi: Julija Peterson, Vilija Mockutė, Kazys Zdanisius, Gintaras Šimkus. Trūksta Amanos Vaičaitytės.

išėjo su deklamacijom, V. Jokubaitytė - Kregždutei. G. Salkūnas - Lietuva, M. Klimaitė - Motinėle, V. Antanaitis - Gintarėlių šalis, R. Kesminas - Erelis ir M. Zdanisius - Vėjas, o A. Klimas su savo rašinėliu - Mokslo Metų Pabaiga. Sešto skyriaus mokiniai paskaitė humoristines eilutes - Mūsų klasė ir mes - idėja pačių mokinių, surašytos vedėjo - paėiliui skaitė A. Šimkutė, R. Zdanitūtė, R. Zonytė ir D. Salkūnas. Pavienį skyrių pasirodymus užbaigė septintas skyrius su eilėrašciais: Prieš ir Po - K. Zdanisius ir Gintaro Tėvynė - V. Mockutė, M. Savickaitė ir J. Peterson; užbaigdami su vaizdeliu Zuikis Puikis, kurį atliko visa klasė, t.y. visi anksčiau paminėti mokiniai ir A. Antanaitis su G. Šimkum kaip skaitytojai. Programėlė buvo užbaigta su visos mokyklos choreliu padainuojant Ant kalno kariklai siūbavo ir Pasėjau Linelį. Dainelės tikrai gražiai nuskambėjo. Po programėlės vedėjas pristatė klases ir jų mokytojus pažymėjimų bei dovanėlių įteikimui. Tėvų komitetas skyrė dovanėles pirmam, antram ir trečiam mokiniui klasėje, o Australijos Lietuvių Fondas uoliausiam ir pavyzdgingiausiam mokiniui.

Pirmą skyrių silpnai lietuviškai kalbančius arba iš viso nemokančius mokino L. Tamašauskienė. Šį skyrių lankė: D. Lansell, S. Lansell, V. Mirriendorf, D. Mirriendorf, N. Steponavičiūtė ir M. Ziogas, I mokinė N. Steponavičiūtė, II V. Mirriendorf, III mokinys M. Ziogas, o pavyzdgingiausia mokinė D. Lansell.

Pirmą skyrių lietuviškai kalbančius vaikus mokino A. Vyšniauskienė. Skyrių lankė: E. Klimas, A. Kasperiuėnas, S. Levickis, D. Tamašauskaitė, L. Didžytė, D. Didžytė, L. Kaladė, D. Aras, I mok. L. Didžytė, II mok. L. Kaladė, III E. Klimas, o pavyzdgingiausia mokinė D. Tamašauskaitė.

Antro skyriaus 1983 m. visiškai nebuvo, nes nebuvo mokinių. Trečią skyrių mokino J. Ariėnė ir skyrių lankė R. Bruožytė, P. Aras ir L. Ziogas, I mokinė R. Bruožytė, II mokinys P. Aras, III L. Ziogas, o pavyzdgingiausia mokinė R. Bruožytė.

Ketvirtą skyrių mokino Z. Jokubaitis ir skyrių lankė V. Kasperiuėnaitė, T. Aras, R. Bruožis, A. Kaladė ir K. Peterson. I mokinys A. Kaladė, II vietą pasidalino V. Kasperiuėnaitė, T. Aras ir R. Bruožis, o pavyzdgingiausia mokinė K. Peterson.

Penktą skyrių mokino Dr. K. Zdanisius ir skyrių lankė V. Antanaitis, A. Klimas, V. Jokubaitytė, R. Kesminas, M. Zdanisius, N. Dundaitė, M. Klimaitė ir G. Salkūnas. I mokinys M. Zdanisius, II G. Salkūnas, II V. Antanaitis, o pavyzdgingiausia mokinė N. Dundaitė.

Šeštą skyrių mokino J. Žitkevičienė ir skyrių lankė D. Salkūnas, A. Šimkutė, R. Zdanitūtė ir R. Zoniūtė. Geriausios mokinės vietą pasidalino visos trys mergaitės, o pavyzdgingiausias mokinys buvo D. Salkūnas.

Septintą skyrių mokino O. Rukšėnienė ir ji lankė A. Antanaitis, V. Mockutė, J. Peterson, M. Savickaitė, G. Šimkus, A. Vaičaitytė ir K. Zdanisius. Skyriaus pirmoji mokinė buvo M. Savickaitė, antrą vietą pasidalino G. Šimkus ir K. Zdanisius, trečią mokinė V. Mockutė. Pavyzdgingiausi mokiniai buvo A. Antanaitis, G. Šimkus ir K. Zdanisius. Visi skyriaus mokiniai atsiveikindami su mokykla paskaitė eiliuotą rašinėlių ir įteikė dovanėlių bei gėlių savo mokytojai.

Užbaigus pažymėjimų bei dovanėlių įteikimą, vedėjas A. Šimkus padėkojo mokytojams už jų labai vertingą ir svarbų darbą lietuvių bendruomenėje, pažymėdamas, kad jie dirba be jokio atlyginimo, tačiau Tėvų komitetas mokytojams įteikė po dovanėlę prieš programą. Toliau vedėjas kvietė mokinius sugrįžti į mokyklą po atostogų, o mokyklą užbaigusius ragino lankyti šeštadieninę mokyklą sekančiais metais ir pakvietė mokyklos globėją kun. Pr. Vaserį tarti žodį.

Kun. Pr. Vaseris pasidžiaugė sėkmingai praėjusiais mokslo metais ir ragino tėvus, kad ir toliau vaikus pristatytų sekmadienio rytais į lietuvių mokyklą sekančiais metais. *Tuo pačiu paminėjo, kad mokykloje galėtų būti žymiai didesnis skaičius vaikų, bet, deja, ne visi tėvai rūpinasi savo vaikų lietuvišku auklėjimu. Mokyklos globėjas padėkojo mokyklos vedėjui už jo rūpestingą darbą ir taip pat padėkojo visiem mokytojams bei Tėvų komitetui už jų rūpestį ir paramą mokyklai. O vaikams palinkėjo gerų atostogų ir sugrįžti sekančiais metais su nauju ryžtu atsiekti dar geresnių rezultatų.*

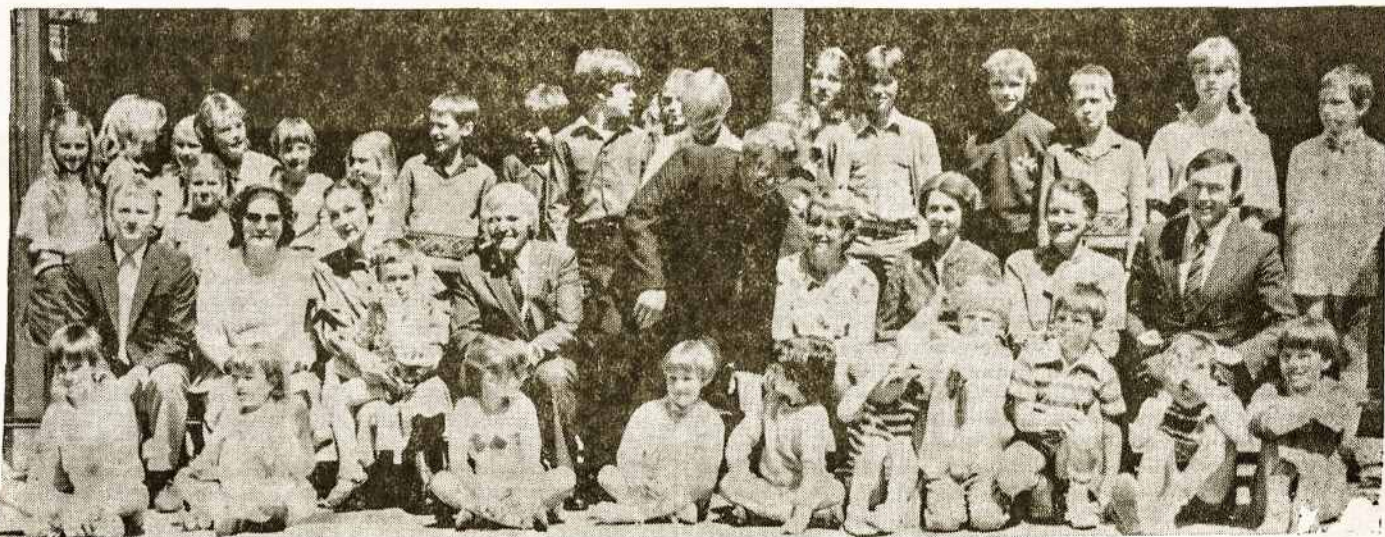
Mokyklos vedėjas užbaigė padėkodamas visiems už atsilankymą ir pakvietė visus užbaigai sugiedoti Mariją, Mariją. A.S.

(Atkelta iš 1 puslapio)

ŠVENTO KAZIMIERO METAI

Į Pr. Pusdešris. Jis turėtų aplankyti kai kurias kolonijas ir paminėti šv. Kazimierą. Tikėkime, kad šį vaizdelį pamatysime.

Kurie mes gerbiame praeitį, gerbiame kunigaikščių gadyne, gerbiame ir karalaitį Kazimierą, kuris mylėjo Lietuvą, kuris jaunystėje net Lietuvos ir mirė. Jis buvo prie sosto karalystės, jis pasirinko tačiau sostą Anos karalystės. Taip yra mūsų amžiai nužymėti. pv.

Sėdi mokytojai: (iš kairės) Zigmas Jokubaitis, Aldona Vyšniauskienė, Dalia Antanaitienė, Algis Šimkus - vedėjas, kun. Pr. Vaseris - mokyklos globėjas, Ievutė Ariėnė, Jonė Žitkevičienė, Ona Rukšėnienė, Dr. Kazys Zdanisius. Trūksta Lindos Tamašauskienės, kuri su savo klase nebuvo dar baigusi pamokos.

1923 m. sausio 15 d. lietuviai sukilėliai įžygiavo į Klaipėdą ir ši istorinė diena tapo Mažosios Lietuvos šventė.

Pasibaigus Pirmajam pasauliniui karui, 1920 m. Versalio Taikos konferencijos nutarimu, Klaipėdos kraštas į šiaurę nuo Nemuno upės buvo atskirtas nuo Vokietijos.

Tas Versalio nutarimas tačiau Klaipėdos kraštą dar nepriskyrė Lietuvai, bet dėka lenkų ir jų draugų prancūzų, buvo pavestas karą laimėjusių sąjungininkų žiniai.

Buvo numatyta, kad į Klaipėdą atvyks anglai, bet jiems pasirinkus Dancigą, atvyko prancūzai ir vokiečiams 1920 m. vasario mėn pasitraukus, krašto valdymą perėmė Prancūzijos 21 Elzaso batalionas, vadovaujamas majr. Thibaut.

Kartu su prancūzų kariuomene atvyko ir civilinės valdžios atstovas komisaras Petisne, kuris buvo labai nedraugiškas lietuviams ir pataikavo vietas vokiečiams bei lenkams.

Prancūzijos valdžia Paryžiuje tais laikais svajojo sukurti galingą Lenkiją, kaip užtvarą tarp Vokietijos ir Rusijos. Jie laukė kada lenkai užims Ukrainą, Gudiją ir Lietuvą, o tada lenkams perleis ir Klaipėdą.

Vietos vokiečiai nenorėjo nei lietuvių, nei lenkų ir pradėjo įtikinėti komisarą Petisnę, kad geriausia sudaryti vokišką Freistatą - Laisvajį miestą, panašiai kaip Dancige.

Visa šita vokiečių ir prancūzų elgsena kelė didelį susirūpinimą ne tik Kaune, bet ir tarp Maž. Lietuvos lietuvių, kurie iškentėję 700 metų prispaudą nuo vokiškų baronų, išsaugoję lietuvių kalbą, norėjo prisijungti prie laisvosios Lietuvos.

Maž. Lietuvos lietuvininkai, matydami, kad į jų delegacijų reikalavimus niekas neatsižvelgia, ėmė ruošti sukilimui. Sukilimui buvo reikalinga parama ir iš Didž. Lietuvos.

Kaune, Krašto apsaugos ministeriui paprašius vyresnio laipsnio karininkus prisidėti prie sukilimo, visi atsisakė, sakydami, kad tai rizikinga, bet į talką atėjo jaunesnioji karininkų karta ir šauliai.

Silutėje 1923 m. sausio 9 d. Martyno Jankaus sudarytas Maž. Lietuvos Gelbėjimo komitetas paskelbė, kad nuo šios dienos perima Klaipėdos krašto valdžią. Paskelbus Manifestą, visame krašte prasidėjo sukilimas ir jau sausio 15 d. Jono Budrio vadovaujami daliniai įžygiavo į Klaipėdą.

Prancūzams padėjo 200 vokiečių policininkų ir 150 savanorių, daugiausia kolonistai ir užsilikę bermontininkai. Stipriausias pasipriešinimas įvyko prie Prefektūros, kur buvo prancūzų štabas.

Užimant Klaipėdą žuvo 20 lietuvių sukilėlių ir pora prancūzų. Pralaimėję prieš lietuvius, prancūzai pasiėmė grįždami namo savo sužeistus ir žuvusius karius.

Paryžiuje, valdžia nenorėdama, kad visuomenė sužinotų apie jų nešvarias kombinacijas su lenkais ir vokiečiais: prieš Lietuvą, paskelbė, kad tie kariai mirė nuo šiltinės epidemijos, kuri tada siautė Rytų Europoje.

Žuvusius lietuvius - vienus gimines pasiėmė namo, kiti buvo iškil-

MAŽOSIOS LIETUVOS ŠVENTĖ

Rašo Albinas Pocius

mingai palaidoti Klaipėdos miesto kapinėse ir jiems pastatytas gražus paminklas, prie kurio per šventes organizacijos ir jaunimas dėdavo gyvų gėlių vainikus.

Lietuviams užėmus Klaipėdą, Prancūzija, Anglija, Italija ir Japonija būdami to krašto konvencijos signatarai ir norėdami apsaugoti prarastą prancūzų "garbę" visai grąšino ir reikalavo sukilėlius greit grąžinti valdžią signatarams.

Dėka Maž. Lietuvos Gelbėjimo komiteto pirm. Martyno Jankaus ir sukilėlių vado Jono Budrio kietos ir drąšios laikysenos, pagaliau signatarai sutiko eiti prie derybų stalo.

Per derybas Klaipėdos kraštas buvo priskirtas Lietuvai, bet mums buvo primesta to krašto autonomija. Autonomijos statusas Lietuvai buvo nenaudingas, nes jis padėjo kryžievių ainiams skriausti vietinius lietuvius ir trukdyti pilnai įsijungti į laisvosios Lietuvos ekonominį ir politinį gyvenimą.

Lietuvos vyriausybė padarė didelę klaidą leisdama Klaipėdos krašte pasilikti iš Vokietijos atkeltiems kolonistams ir užsilikusiems bermontininkams, kurie užimdami geras tarnybas, net nemanė būti lojalūs Lietuvai.

1934 m. pagarsėjusios Sasso ir Neumanno nacių bylos vadai, abu buvo ne vietiniai vokiečiai, bet vienas iš Vokietijos vidurio atkeltas trukdyti lietuviams evangelikams sudaryti savo lietuvišką evangelikų bažnyčią, kitas Neumann buvo užsilikęs bermontininkas. Jų ištikimybė buvo Vokietijai, bet jokia būdu ne mūsų Lietuvai.

Kaip žinome Pirmojo pasaulinio karo metu Maž. Lietuvos lietuviams, kaip Vokietijos piliečiai turėjo tarnauti karo fronte, taip kaip Didž. Lietuvos lietuviams buvo varomi į caristinės Rusijos armiją.

Po karo, ypatingai Hitleriui atėjus į valdžią, Vokietija paskyrė mi-

lijonus markių mokėti buvusiems kariams pensijas visame Klaipėdos krašte ir pensijos buvo gana aukštos.

Kiekvienam krašto gyventojui, kurio vaikai užsirašydavo į lietuvišką mokyklą arba įstodavo į organizaciją draugingą Lietuvai, tuoj pensiją nutraukdavo. Taip 30 milijonų markių į metus išleidami vokiečiai išlaikė provokišką krašto autonomiją.

Kauno vyriausybė nelabai rūpinosi lietuviškų mokyklų steigimu. Buvo 120 vokiškų pradžios mokyklų ir tik 53 lietuviškos.

Gimnazijos Pagėgiuose, Šilutėje ir Klaipėdoje atsirado daugiausia privačios iniciatyvos dėka.

Koks tada buvo menkas supratimas apie jūros reikšmę parodo nutarimas jūrininkų mokyklą iškelti į Kauną.

Ministeris pirm. Tubelis bijojo jūros. Į visus prašymus steigti Lietuvos prekybos laivyną piktai atsakydavo, kad rizikinga investuoti pinigų į laivą, kuris gali jūroje nuskesti.

Sakoma, kad Romą nuo barbarų išgelbėjo žąsys, taip Lietuvos laivyną sukūrė moterys, per Lietuvos laivynui steigti Moterų draugiją, išjudinus šį klausimą.

Net mūsų karo laivyno užuomagai nupirkta senas vokiečių minininkas išstovėjo smala išteptas 7 metus Klaipėdos uoste, iš baimės, kad išplaukus į jūrą gali ten "šlapiami" vandenyje nuskesti. Jis būtų dar ilgai stovėjęs, bet kažkam gimė geniali mintis laivą pavadinti "Prezidentas Smetona", tada buvo greit sudaryta įgula ir laivas su Lietuvos vėliava išplaukė į jūrą.

Galbūt Rusijos gilumoje toli nuo jūros mokslus baigė ir nevertino laivyno reikšmės, tačiau Lietuvos jaunimas mylėjo gintarinę Baltiją, ir į Jūros Dienas suvažiuodavo tūkstančiai žmonių, o savanorių tarnauti prekybos ar karo laivyne niekada netrūkdavo.

Šiandien Klaipėda yra "tarybinės" Lietuvos sudėtyje ir okupuoto paversta žvejybos ir naftos eksporto centru.

Klaipėdos išvadavimas yra vienas iš šviesiausių mūsų istorijos įvykių. Mes, klausydami svetimųjų Taikos komisijų, praradome Suvalkus ir Seinus. Po Sirvintų ir Giedraičių pergalės žygyje į Vilnių vėl paklausėme Taikos ambasadorių. Susostojome ir netekome Vilniaus.

1923 m. sausio 15 d. mes paklausėme ne visokių "signatarų", bet savo tautos balso ir laimėjome.

Tebūnie tai istorinė pamoka ateities Lietuvai.

BRISBANE

LIETUVOJE MIRĖ ONA PALIULIENE

Domas Paliulis, gyvenęs Geelonge buvo gerai žinomas dainininkas ir veiklus lietuvis ne tik Viktorijoje, bet ir kitose Australijos lietuvių kolonijose. Jis mirė 1962 m. Geelonge ir ten palaidotas. Lietuvoje buvo pasilikusi jo žmona Ona Vainekytė - Paliulienė. Ji labai pergyveno vyro atskyrimą nuo jos ir dviejų dukrelių. Ji gražiai išaugino savo dukras Vidą ir Angele, kurios abi baigė universitetą ir globojo motiną, kuri sulaukusi 80 m. mirė per šias Kalėdas Lietuvoje. Šią žinią telegrama gavo Karolina Kaciūnienė, gyvenanti Brisbanėje, Onos Paliulienės tikra sesuo. P.B.

DOKTORATAS SACHAROVUI

Laisvasis Universitetas Briuselyje suteikė garbės doktoratą Nobelio Taikos premijos laureatui akademikui Sacharovui už jo drąsias ir ryžtingas pastangas, siekiant apsaugoti pagrindines žmogaus asmens teises. Universitetas drauge pakvietė akademiką asmeniškai atsiimti jam paskirtą garbės laipsnį ateinančių metų sausio 13 dieną Briuselyje. Kvietimas yra simbolinis, nes, kaip žinoma, Sacharovas jau ketverius metus gyvena tremtyje Gorkyje, kur yra visiškai izoliuotas nuo pasaulio.

Iškarpą iš bendros fotografijos mininti šv. Kazimiero jubiliejų Sydnėje. Iš kairės šv. Joachimo parapijos klebonas prel. Meany, lietuvių klebonas prel. P. Butkus, švento Sosto delegatas arkivyskupas Luigi Barbarito.

Gyvenimas - prasmės ieškojimas

(TERESĖS GASIŪNIENĖS AMŽIAUS SUKAKTYJE)

Yra gyvenimo prasmė - ne sau gyventi,
Yra kančios prasmė - ne už save kentėti,
Yra džiaugsmo prasmė - ne savo laime džiaugtis,
Yra ir mirtyje prasmė - ne už save numirti.

Įvairiomis progomis gerbdami Ne priklausomybės kovų savanorius mes retai tuos pačius savanoriškumo principus įžiūrime dabartyje, kur žmonės taip pat niekieno nevertiami aukoją savo gyvenimo dau gelį metų ant to paties Tėvynės au kuro, savo pasirinktoje srityje.

Šį kartą noriu pakalbėti apie Te resę Gasiūniene, kuri šių metų sau syje švenčia gražią savo amžiaus sukaktį. Ne pati sukaktis šiandien į ją kreipia dėmesį, bet jos 15 dar bo metų Adelaidės Lietuvių Katali kų Moterų Draugijos valdyboje, iš jų 12 metų Draugijai pirminin kaujant. Tie metai yra daugelio dar bų, parengimų, rūpesčių, džiaugs mų ir nusivylimų virtinė, išryški nusi Teresės pastoviai rusenančią Abelio auką Draugijai ir savo lie tuviškai parapijai, išugdžiusi nuo širdų dėkingumą ir pagarbą ne tik bendradarbių tarpe, bet ir visuose, kuriems rūpi, kad lietuviška veika būtų gyva Adelaidėje.

Teresės aukos ryžto nepalaužė ne 1979 m. išgyventa sunki širdies ar terijų operacija. Pažinusi gyvenimo trapumą į dar su didesniu užsidedi mingu grįžo į jos dienas įprasminan čias pareigas draugijoje ir para pijoje.

Kadangi Teresė yra žinoma ir pažįstama ne tik Adelaidėje, bet taip pat daugelio ALK Federacijos suvažiavimų dalyviams, kur ji su savo vyru Petru daug kartų atsto vavo Adelaidę ir buvo pagerbta iš renkantį prezidentūmą, jos amžiaus sukakties proga kreipiausi į Teresę su keletu klausimų, į kuriuos gauti atsakymai, manau, bus įdomūs "Tėviškės Aidų" skaitytojams.

Sukaktys yra proga atsigrįžti. Tiek daug metų išbuvus Moterų Draugijos valdyboje ir mūsų lietuviškos parapijos veiklos tėkmėje, kaip Pa ti vertini tą savo gyvenimo laikotarpi?

Savo gyvenimo laikotarpį Liet. Kat. Moterų D-jos veikloje laikau prasmingiausiu. Jauna būdama palikau Tėvynę pabėgdama nuo komunistų okupacijos. Namų apyvokos ir įsikūrimui būtini darbai nepatenkino mano troškimų. Būdama lietuvė katalikė ieškojau savo išei vės dienų įprasminimo ir apsisisto jau prie LK Moterų D-jos.

Kiekvienoje Valdyboje stengė mės savo darbus apjungti visas na res, kad kaip organizacija priartė tume prie tiesos ir meilės, prie vi šų D-jos tikslų.

Kadangi Draugija yra Katalikų Akcijos narys, suprasmamos savo vietą ir pareigas stengėmės padėti parapijai ir Bažnyčiai savo darbais ir finansais.

O jei tą visą veiklą padėtumei ant vertinimo svarstyklių - ar daug džiaugsmo ir pasitenkinimo joje būvo?

— Kiekviena atlikta pareiga, jei gu pasisekusi, teikia pasitenkinimą. Veiklos vertinimo svarstyklėmis paprastai būna narės ir visuomenė, tačiau jos nevisuomet svėrė tais pačiais svoriais, kaip Valdyba, kuri dažnai savo pačios rankomis pa rengimus išneša. Sveika kritika suteikdavo progą pagalvoti, pasimo kyti, pasitobulinti. Kiekvienas pa gyrimas, natūralu, sukelia džiaugs mą. Pavyzdžiui, Rožinio maldos įve dimas prieš Mišias man sukelia did elį pasitenkinimą, kai vis daugiau ir daugiau tikinčiųjų lietuvių ren kasį bendrai maldai. Tuo pačiu au ga maldos galia.

Daug buvo taip pat rūpesčio, nu sivyliimo, bet vien tai, kad dirbu Dievui ir Lietuvai, siekiu tiesos ir meilės ne tik sau, bet ir Draugijai, nušviesdavo džiaugsmo ir pasiten kinimo šviesa veikimo laikotarpi.

Jeigu šiandien savo metais, sveika ta ir patirtimi galėtum grįžti į pra eitį, ar vėl įsijungtum į tą pačią veiklą?

— Kad tik pajėgčiau, visa savimi jungčiausi ton veiklon, tik dar stip riaiu, dar daugiau planų ir suma nymų norėdama įgyvendinti.

Deja, nei metai, nei sveikata ne grįžta. Tačiau aš ir dabar jaučiuosi esanti Draugijoje ir man rūpi kiek vienas jos žingsnis ir pasireiški mas.

Ką norėtumėt, Teresėle, pasakyti toms, kurios dar tik iš tolo artėja

prie savo amžiaus garbingų sukakčių?

— Pragyventų dienų ir metų di dysis įprasminimas yra darbai ne sau, bet darbai, atliekami Dievui ir Tėvynėi.

Kviečiu parapijietes jungtis į LK Moterų D-jos eiles, kad mūsų eise na tiesos, meilės ir vienybės keliu niekuomet nepasibaigtų, dirbant Draugijai, žmogui, Dievui ir Lie tuvai.

Ačiū, Teresėle, už pasidalinimą mintimis. Leisk Tau sukaktyje pa linkėti tvirtos sveikatos ir gražių ateities dienų.
Pr.P.

Juozas Mikštas

NAUJAMETINIS SONETAS

Skambtelėkime stiklus šampano
Už Naujųjų Metų naują laimę!
Gyslose svaigi ugnis srovėna,
Negerovės sklaidosi savaime.

Nuodėmes atleiskim vienas kito,
Amnestuokim priešingą kaimyną.
Šią minutę viskas juk pakito,
Džiaugsmas ant judrių kulnų mums
mina.

Buvo negerai senieji metai?
Bet jie nepasikartos jau niekad.
Sukasi Naujųjų Metų ratai,
Visą blogį praeity paliekant.

Bučiniais užtvirtinkim vienybę,
Joj atradę sėkmę ir galybę.

Melbournas, 1984. 1. 1

"DŽIUGO" TUNTO METINĖ IŠKYLA

Gruodžio 3 d. "Džiugo" tuntas iškylova gražiamė Yarra Bend par ke. Iškyloje dalyvavo visi tunto vienetai ir Skautininkų Ramovė.

Iš ryto vyko draugovių užsiėmi mai. Priešpiečius suorganizavo tun to adjutantas j. ps. Petras Kružas. Visi užkando dešrelių su bulkutė mis ir atsigerė limonado. Buvo skanu!

Po priešpiečių įvyko metinė tun to sueiga. D. Čižauskienė išrikiavo 70 skautų ir skaučių, įskaitant ma žiukus ir skautininkus. Įdomu buvo matyti naują vienetą gintarėlių ir aguonyčių, vadovaujamą sesės Dan guolės Jokubaitienės. Tai patys ma žiejį vos pradėję "gerai" vaikščioti — būsimi skautukai.

Sueigos metu buvo paminėta 65 m. Lietuvių Skautų Sąjungos sukaktis. Rajono vadas s. Alb. Pocius pasveikino tuntą sukakties pro ga ir labai trumpai apžvelgė 65 metų veiklą. Ta proga baltus kaklaraiš čius gavo 4 gintarėliai ir 4 aguony tės. Iš vilkiukų draugovės perėjo į kunigaikščio Margio skautų drau govės 8 vilkiukai, kurie bus kandi datais į skautus. Įžodį davė vilkiu kas Petras Aras, o pažangumo žy meniu buvo apdovanotas prityręs skautas Linas Seikis už pavyzdinę skautavimą.

Iškyla buvo baigta tradiciniu laužu su dainomis ir pasirodymais.
V.V.

MIRĖ LIUDAS BARKUS

Liudas Barkus naujųjų metų ne besulaukė, mirė gruodžio 23 d. Pa laidotas jau po Kalėdų švenčių, gruodžio 28 d. Springvale kapinė se. Išvakarėse laidotuvių biuro kop lyčioje susirinko rožančiai nema žai artimųjų, o taip pat atvyko iš Amerikos ir velionio dukტė Ramu nė Griganavičienė. Atsisveikinimo žodį pasakė Vl. Jakutis ir Kooperat yvo Talkos vardu - Šniras.

Laidotuvių Mišios lietuvių baž nyčioje. Parap. choras palydėjo giesmėmis. Žmonių bažnyčioje kaip sekmadienį, nemažai ėjo prie šv. Komunijos.

Įo Mišiu velionis palydėtas į Springvale kapines. Kunigui bai gus apeigas, pasigirdo Marija, Ma rija, ir karstas dingo krematorium o angoje.

Liudas Barkus uteniškis aukštai tis, gimęs 1905 m. gruodžio 6 d., taigi, tik atšventęs 78 amžiaus me tus. Jaunas išėjo dirbti į Kauną ir čia vakarais baigė gimnaziją. Kiek pasiruošęs gavo tarnybą pašte ir ilgesnį laiką buvo pašte viršininku Birzuose. Lietuvai sugrąžinus Vil nių, Liudas nuvyksta ten studijuoti. Įsijungia į Mikulskio ansamblių, o anksčiau jau dainavo šaulių cho re. Karas nuvijo į Vokietiją. Poka riu Liudas su šeima pasuko į Aus traliją. Pirmąsias lietuviško gyve nimo dienas praleido Geelonge. Čia organizavo lietuvių namų pirkimą, buvo valdyboje. Persikėlė į Mel bourną. Čia taip pat aktyvus lie tuviškame gyvenime. Buvo Liet. Bendruomenės valdyboje, Kultūros Fondo centrinėje valdyboje, Lietuvių Klubo pirm., ALB Krašto Tarybos narys, o taip pat PLB Seimo narys. Bene daugiausia iniciatyvos jis yra parodęs steigiant Lietuvių Kooperat yvą Talką. Jis pirmasis ir Talkos pirmininkas.

Mėgo Liudas ir spaudą. Dažnai jį randame pasisakant lietuviškais klausimais. Yra taip pat surinkęs komplektus straipsnių iš mūsų spau dos lietuviškais klausimais. Šiuose komplektuose galime rasti ką lie tuvišku klausimu rašė Tėviškės Ai dai, ką yra rašiusi Mūsų Pastogė. Yra jis rinkęs ir daugiau medžia gos iš mūsų lietuviško gyvenimo Australijoje. Liga tačiau palaužė jo gražias viltis. Paliko vieną žmo ną Janiną baigti jo neužbaigiamų darbų. Nors ligoje iš Amerikos sku dėbo dukტė Ramunė pamatyti dar gyvą savo tėvelį, bet spėjo tik į laidotuves.

Amžiną jam atilsį. pv.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Com mittee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 3042.

IEŠKOMAS LIETUVIŲ KLUBUI BARO VEDĖJAS

Melbourno Lietuvių Klubo Valdyba praneša, kad klubo baro vedėjo pozicija bus vakuojanti nuo pradžios 1984 metų. Valdyba ieško baro vedėjo, kuriam bus duotas geras atlyginimas. Baro vedėjo pagrindinės pareigos yra:

- 1) Vesti baro veikimą šeštadieniais ir sekmadieniais.
- 2) Vesti baro užsakymus.

Smulkesnių detalių galite gauti iš Pauliaus Jokubaičio, telef. 398 4607.

Prašymus prašom siųsti šiuo adresu: Melbourno Lietuvių Klubo Valdyba, 50 Errol St., North Melbourne, Vic. 3051.

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Katastrofoje žuvo Elena Balčiūnienė, Silvestro Balčiūno žmona, kuris dabar pats yra paraližuotas ir gulėjęs ligoninėje. Balčiūnienė žuvo Sale mieste gruodžio 30 d., palaidota New Cheltenham kapinėse sausio 5 d.

Benas Virbickas mirė sausio 1 d. St. Vincent ligoninėje. Prieš 4 metus jis buvo paraližuotas ir gulėjęs ligoninėje. Gangrenavo jam vieną koją ir ji buvo amputuota. Po to netrukus mirė. Palaidotas sausio 5 d. Bulla kapinėse.

Marija Dapšienė, 78 m. amžiaus palaidota gruodžio 21 d. Fawkner kapinėse. Tose pačiose kapinėse bene prieš 19 metų palaidotas ir jos vyras Feliksas Dapšys. Už a.a. Mariją Dapšienę laidotuvių metu šv. Mišias aukojo: E. P. Markonai, Strungų šeima.

Už a.a. Liudą Barkų laidotuvių metu šv. Mišias aukojo: E. A. Bakaičiai, J. Mikštas, V. V. Kaspe-raičiai, A. Volkienė, M. S. Eimučiai, E. Z. Mackevičiai, V. R. Pumpučiai, Soc. Glob. Moterų Draugija, A. F. Ročius, T. Bikulčienė, V. A. Ročiai, B. Mačiulaitienė, B. E. Pankevičiai ir St. Pankevičienė. Liudo Barkaus atminimui "Tėviškės Aidams" aukojo \$ 70 Ramunė Gri-ganavičienė su šeima ir Liza ir Vy-tautas Barkai (USA). Laikraščio leidėjai jiems nuoširdžiai dėkoja.

Pakrikštyta Vaiva, Emilija Juškaitė, Vytauto ir Aušros duklė. Krikšto tėvai Paulius ir Danguolė Jokubaičiai, Arūnas, Jonas Mickus, Remigijaus ir Rūtos sūnus. Krikšto tėvai Ilmars Rudaks ir Anita Rudaks.

Sutvirtinimo Sakramentą gruodžio 11 d. praeitais metais priėmė: Petras - Raimundas Bruožis, Petras - Romas Kesminas, Kazimieras - Gintaras Kesminas, Anthony - Stephen Radnetter.

Vytautas Bieliauskas atšventė 70 m. sukaktį. Jo žmona Aleksandra šią sukaktį vaišėmis atžymėjo jo vardinėse.

A.ŲA. ALFONSUI RIMUI

Cikagoje mirus, jo šeimą, gimines, artimuosius ir visus nuo 1934 b. birželio 7-tos įvykių nukentėjusius jo bičiulius Australijoje, Amerikoje, Lietuvoje ir pasaulyje nuoširdžiai užjaučiu ir drauge liūdžiu.

A. Stasa. Sydnėje

PADĖKA

Mūsų mylimai mamytei ir cenei Uršulei Ališauskionei mirus, nuoširdžiai dėkojame prel. P. Butkui, lankiusiam ją ligoninėje ir suteikusiam pasukinį palaiminimą. Kun. P. Martūzui pravedusiam maldas laidojimo koplyčioje, už gedulingą Mišių auką, pamokslą ir maldas kapuose. "Dainos" chorui už giesmes laike pamaldų. Taip pat didelė ir nuoširdi padėka visiems draugams, kaimynams ir pažįstamiems, lankiusiems velionę ligoninėje, o jai mirus - už gėles, užprašiusiems Mišias, užuojautą kortelėmis, žodžiu ir spaudoje. Jūsų visų parodytas nuoširdumas pasiliks mums amžinai brangus ir nepamirštas.

Dukra Anelė Pauliukonienė su šeima

POPIEŽIUS APLANKĖ SAVO ŽUDIKA

Romos kalėjime sėdi Mehmet Ali Agca, 25 m. amžiaus, kuris 1981 m. gegužės 13 d. šv. Petro aikštėje šovė į popiežių. Popiežius Jonas Paulius II buvo sunkiai sužeistas ir vos tik liko gyvas. Kalėdų šventėse popiežius lankė kalinius, o taip pat aplankė ir šį savo žudiką ir su juo kalbėjosi apie 20 minučių. Agca yra turkas ir islamo religijos. Popiežius pareiškė, kad jis jam dovanuoja.

Adelaidėje sukilo kaliniai. Kalėdų metu jie turėjo teisę su lankytojais laisvai kartu pasišnekėti. Šį kartą vienas sargybinis nutraukė tokį pokalbį ir užtai kaliniai apdaužė tą sargybinį. Taip kilo triukšmas ir buvo sudaužyta daug daiktų, išmušti langai ir padaryta nemažai nuostolio.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

Jie sumainė aukso žiedus

Gruodžio 17 d. Melbourne lietuvių bažnyčioje susituokė Jūragė Gaidelytė ir Raymond Simpson. Vestuvių puota vyko Lietuvių Namuose. Po maldos prie puošnių stalų susėdo gerai virš šimtinės svečių. Po pirmųjų užkandžių skambėjo šampano taurės už jaunuosius,

už pamerges ir pabrolius, o taip pat už tėvus. Po sveikinimo kalbų sekė jaunųjų valsas ir linksmoji dalis.

Jūratė mažai Melbourne pažįstama, nes gimus Naujojoje Gvinėjoje ir augusi Wodongoj. Jos tėveliai Wodongoj turėjo motelį ir užtai nemažai svečių iš Wodongos ir Albany lietuvių tarpo. Tik Jūragės tėveliui auto katastrofoje žuvus, šeima persikėlė į Melbourną. Čia Jūragė ir susipažino Raymond, kuriam ir ištiesė ranką šeimos gyvenimui.

Sėkmės naujai šeimai!

SPORTO ŠVENTĖ HOBARTE

Atvykus į 34 Australijos Lietuvių Sporto Šventę Hobarte, registracijos būstinėje, programos pirmam puslapyje skambėjo gražūs žodžiai:

"Sveikiname sportininkus ir svečius, atvykusius į 34 Australijos Lietuvių Sporto Šventę Hobarte ir linkime daug laimės ir laimingos viešnagės". Tasmanijos Lietuviai Šventę prasidėjo pamaldomis St. Theresa's bažnyčioje Moonah gruodžio 27 d. Jaunas kun. Dr. A. Savickas aukojo šv. Mišias ir pasakė labai gražų pamokslą, pritaikintą sportininkams, naudodamas ir anglų kalbą. Bažnyčių puošė klubų vėliavos, o sportininkai gausiai dalyvavo bažnyčioje.

Tuojuo po pamaldų įvyko pietūs bažnyčios salėje, kur maistą palaimino kun. A. Savickas. Sportininkams pasistiprinus, pamažu keliavome į šventės atidarymą, kuris vyko krepšinio stadione Moonah. Sportininkai sekdami Olimpinę, Tautinę ir Australų vėliavą pradėjo žygiuoti į stadioną. Pirmieji pasirodė Adelaidės Vyties sportininkai vedami seno sporto darbuotojo, klubo valdybos nario Petro Andrijaičio, sekė Vilkas, Geelongo Vytis, Varpas, Perkūnas ir Kovas.

Sporto Šventės rengėjų komiteto vardu A. Kantvilas pakvietė "Perkūno" klubo pirm. P. Stanwix tarti žodį. Jis kalbėjo lietuviškai, vėliau angliškai. Sekantis kalbėtojas Tasmanijos Welfare ir Ethnic affairs ministeris Mr. J. Cleary, kuris pasveikino svečius ir palinkėjo gerai praleisti laiką Tasmanijoje. K. Bagdonavičius sveikino ALB valdybos vardu. Kun. A. Savickas tarė trumpą žodį sportininkams. Sportininkų pasižadėjimą angliškai perskaitė V. Radzevičius, o lietuviškai Krutulytė - Share. ALFAS pirm. Vl. Daudaras buvo pakviestas atidaryti Sporto Šventę. A. Taškūnui ir K. Tarvydui akordeonais palydint puikiai skambėjo himno žodžiai ir tuo buvo oficialiai atidaryta 34 Sporto Šventė.

(Bus daugiau)

Tautinės partijos lyderis Doug Anthony pasitraukė iš politinio gyvenimo. Jo vietą užėmė senatorius Sinclair. Tai įvyko Naujųjų Metų išvakarėse.

Melbourne gimė ketvertukas, visi berniukai. Gimdymas buvo 6 savaites anksčiau, Cezario pjūviu. Vaikai kiekvienas apie 2 kg. svorio. Pradėti buvo medicinišku būdu.

PADĖKA

Nuoširdžiai dėkoju kun. Pr. Vaseriui už lankymą manęs ligoninėje. Melb. Dainos Sambūriui ir jo vadovams. Socialinės Globos Moterų D-jai. Tautos Fondo Melbourne Atstovybei. Melb. lietuvių teatrui "Aušra". Širdingas ačiū draugams, pažįstamiems ir maloniems tautiečiams, kurie mane lankė ligoninėje ir namuose, taip pat atsuntė korteles su šiltais žodžiais, gėles, dovanas ir tiems, kurie perdavė linkėjimus telefonu.

Ypatinga padėka priklauso Dr. Virginijai Billson ir jos šeimai, kuri palaikė nuolatinius ryšius su ligoninės daktarais. Šimtaičių šeimai iš Geelongo, kurie tiek daug rūpinosi. F. Sodaičiui už aprūpinimą lietuviška spauda. Dėkingas esu už rūpestį savo šeimai: sūnui, marčiai ir dukroms. Nuoširdžiausias ačiū mano mylimai Irenai, kuri tiek daug guodė ir globojo sunkiose ligos valandose.

Antanas Bajoras

UŽBAIGTI MOKSLO METAI

Lietuvių Savaitgalio mokykla Sydnėjūj globojama parapijos ir jos klebono prel. P. Butkaus MBE, užbaigė mokslo metus gruodžio 4 d.

Si šventė pradėta iškilmingomis pamaldomis, kurias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. P. Martūzas. Mokyklos globėjas prel. P. Butkus yra susirgęs ir šventėje negalėjo da lyvauti.

I pamaldas jaunieji mokiniai atėjo su giesme, Viešpaties malda, kurią paruošė Juta Sliterienė. Kartu su vaikučiais įėjo ilgametė jauniosios kartos mokytoja - vedėja Julija Lašaitienė, primindama mums, kad mokykla jau švenčia 20 metų darbo sukaktį. Nulėpė faktų, kad lietuvių bendruomenėje nepagrįsti kaltinimai atbaudo tiek mokytojus, tiek vaikučius nuo mokyklos ir net bendruomenės veiklos. Dėl ligos nedalyvavusį prel. P. Butkų pavaduojantis kun. P. Martūzas trumpu žodžiu pasveikino Savaitgalio mokyklą ir kvietė atvesti vaikučius į lietuvišką mokyklėlę sekančiais metais. Vaikai gimę iš lietuvių tėvų turėtų žinoti, kad jie yra lietuviai.

Mišių metu giedojo visas giesmes mokinių chorelis, vad. Jutos Sliterienės, o vargonais palydėjo jau šią mokyklą baigęs Justinas Ankus iš kurio netolimijoje ateityje galime tikėtis tikrai rimto muziko - vargonininko. Justinas vargonų muziką mėgsta ir studijuoja ją su atsidavimu.

Mišių maldas skaitė mokiniai ir mokinės, daugumos lietuvių kalba ypatingai graži, tai nuopelnas mokytojų ir tėvelių. Aišku niekas neaukia, kad mišrių šeimų vaikai būtų tame pačiame lygyje. Reginutė Cox, mišrios šeimos, yra pranašesnė už grynus lietuvaites. Turime būti labai dėkingi toms mišrioms šeimoms, kad jos prie esamų sąlygų rūpinasi lietuvių kalbos perdavimu savo vaikučiams.

Kun. P. Martūzas savo pamoksle išskėlė minčių, apibūdindamas gero

žmogaus asmenybę, to linkėdamas ir visiems vaikučiams.

Mokyklos užbaigimo programa vyko tuoj po Mišių parapijos salėje, kurią atidarė mokyklos vedėja Julija Lašaitienė, primindama mums, kad mokykla jau švenčia 20 metų darbo sukaktį. Nulėpė faktų, kad lietuvių bendruomenėje nepagrįsti kaltinimai atbaudo tiek mokytojus, tiek vaikučius nuo mokyklos ir net bendruomenės veiklos. Dėl ligos nedalyvavusį prel. P. Butkų pavaduojantis kun. P. Martūzas trumpu žodžiu pasveikino Savaitgalio mokyklą ir kvietė atvesti vaikučius į lietuvišką mokyklėlę sekančiais metais. Vaikai gimę iš lietuvių tėvų turėtų žinoti, kad jie yra lietuviai.

Šiais metais darželį lankė: Jacinta Ankutė, Elenytė Cobb, Viktoras Sliteris, Stepas Gilandas ir Gintas Fraser.

Pirmą skyrių lankė: Dana Sliterytė, Elenutė Šliogerytė, Audrė Venclovaitė ir Edmundas Viržintas. Antrą skyrių lankė: Darius Ankus, Andrius Cobb, Andrius Lašaitis, Robyn Cobb ir Markus Venclovas.

Pirmą ir antrą, taip vadinamus pagalbinus skyrius lankė: Monika Auglytė, Ričardas Auglys, Odette Crook, Alena Crook, Evette Crook ir Algis Lencius.

Trečiame skyriuje mokėsi: Kristina Nagulevičiūtė, staiga mirusi šių metų bėgyje, Povilas Nagulevičius, Venta Protaitė, Aistis Bieri, Jūlytė Viržintaitė, Regina Cox, Mo-

nika Migevičiūtė, Paulius Šliogeris ir Rasa Venclovaitė.

Ketvirtame skyriuje mokėsi ir mokyklą baigė: Danutė Stasiunaitytė ir Betina Migevičiūtė, kurios tiek savo kalba tiek elgesiu mažai kuo skyrėsi nuo jaunų mergaičių baigusiu mokyklą Lietuvoje. Sveikintinos mergaitės, jų tėveliai ir visi mokytojai.

Šie mokiniai ir išpildė plačią mokyklos užbaigimo programą, kuri susidėjo iš deklamacijų, dainų ir šokių. Pradžioje sumaniai suvaidintas vaizdelis, kur raketa Zaibas skrido neva į Marsą, bet nusileido netikėtai 15 amžiaus Lietuvoje ir buvo apsupti jiems iš karto nesuprantama kalba kalbančio jaunimo, išsiaiškina, kad kalba buvo lietuvių ir visi ta kalba kalbėjo. Pasirodė, kad raketos pilotai buvo lietuvių kilmės. Juos pasitiko pats Didysis Kunigaikštis Vytautas ir sava kalba su pilotais pasikalbėjo. Ar gali būti gražesnė fantazija?

Po meninės programos Aust. Lietuvių Fondo atstovas Sydnėjūj B. Stašionis mokinius apdovanojo sim bolinėmis dovanėlėmis. Baigusias mokyklą Danutė Stasiunaitytė ir Betina Migevičiūtė sveikino ALB Apilinkės pirm. Dr. A. Mauragis įteikdamas po raštuotą lietuvišką juostą. Tėvų komiteto pirm. Danutė Ankienė taip pat sveikino baigusias mokyklą ir įteikė po dovanėlę. Danutė Ankienė taip pat įteikė po dovanėlę visiems mokytojams, o mokyklos mokinukai jiems po gėlytę.

Meninė programa užbaigta su mokyklos choru, kuriam vadovauja Juta Sliterienė. Jie padainavo keletą nuotaikingų dainelių. Po Lietuvos himno, kurio kartais pasigendama kituose rengimuose, mokiniai ir mokytojai sėdo prie bendro pietų stalo, o svečiai, kurių nemažai atsilankė, dalinosi dienos išpūdžiais prie kavutės ir alučio. Tikimės, kad ir kitais metais turėsime tokią pat gražią šventę užbaigiant mokslo metus Sydnėjūje. a.k.

SERGA PREL. PETRAS BUTKUS

Jau trečia savaitė kai mūsų klebonas ligos kamuojamas nepajėgia atnašauti pamaldų. Jį pavaduoja Enfield australų parapijoje dirbantis kun. Povilas Martūzas. Pasigenda parapijiečiai savo klebono ir tikisi, kad pasveikęs jis vėl sugrįš prie savo kasdieninio darbo. Prel. P. Butkus skaudžiai pergyveno atsisveikinimą su savo sūnėnu Dr. Vidmantu Butkum, kuris čia buvo atvykęs iš Lietuvos. Daug kam teko sutikti šį malonų jauną vyrą ir pasikalbėti. Su ašara akyse Dr. Vidmantas savo atsisveikinimo žodyje kvietė mus prie vienybės, nes krausti vieni kitų, įskaitant ir jo dėdę prel. P. Butkų.

LIETUVIŲ KLUBE

Lietuvių klubo vedėjo pareigom yra pakviestas su 30 metų praktika australas Roy Solomon. Sunki pra-

džia, nes mūsų žmonės pripratę prie lietuvių, bet šis draugiškas vyras, atrodo, greitai priprato prie mūsų tvarkos. Yra paslaugus ir malonus žmogus. Linkime jam sėkmės. Trečiadienio vakaras dar tebevyks ta Smorgasbord vakariene, kuri kai nuoja tik \$ 2.50 - šiltas ar šaltas maistas. Tai gera proga atsivesti šeimą ir draugus vakarienei.

PENSININKŲ POPIETĖ

Paskutiniu metu buvo tiek daug visokių parengimų, kad net korespondentas pasimetė. Vienas iš vėliausių sutrukęs daug publikos gruodžio 11 d. buvo Pensininkų klubo tarsi mažas koncertas. Arti dviejų šimtų klausytojų girdėjo pirm. Osinienės pranešimą - introdukciją. Po to sekė Alfos Savickienės sava kūryba "Pensionierių bėdos", eiliuotoje formoje. Milda Vaškevičienė deklamavo "Mielas doleriukas", Moterų kvartetą: O. Daniškevičienė, M. Kavaliauskienė, M. Sidlauskienė ir Brunkenė, palydint akordeonu A. Kramiliui, padainavo populiarią dainelę, M. Kavaliauskienė jautriai padeklamavo "Trys vizijos".

"Sūkurio" jaunimas pašoko tautinių šokių pyne ir žinoma nepatingėjo ir "Linksmieji Broliai" pašukuoti mūsų "didele" veiklą, tai E. Lašaitis, V. Stasiunaitis, o akordeonu juos palydėjo P. Viržintas, kuris grojo ir tautiniais šokiais.

Pabaigai Vanda Zablockienė palydint Moterų kvartetui užbaigė po ezijos pyne. Po to gausi publika buvo pavaišinta kavute ir pyragaičiais. Tai visapusiškai pasisekusi kultūrinė popietė.

MIRĖ URŠULĖ ALIŠAUSKIENĖ

Gruodžio 6 d. Liverpool ligoninėje sąmonės neatgavusi mirė apie 80 metų Uršulė Ališauskienė, kuri gyveno Cabramattoje, dukros ir žento Pauliukonių šeimoje. Uršulė buvo pamaldi moteris ir savo laiku labai aktyvi parengimų šeiminkė ir šiaip labai maloni moteris. Rožančius buvo Lietuvių laidojimo biuro koplyčioje 11. 12. 1983. Prel. P. Butkui sergant religines apeigas atliko kun. P. Martūzas. Po gedulinių Mišių gruodžio 12 d. giminių ir didelio būrio draugų palydėta į Liverpoolio kapines, kur anksčiau yra palaidotas jos vyras. Amžino atilsio mielai cabramatiškei Uršulei. kor.

AUKODAMI TAUTOS FONDUI,

REIŠKIAME SOLIDARUMĄ

KOVOJANČIAI LIETUVAI !

TF Atstovybė Melbourne

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5FM šeštadieniais 9 val. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmd. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE kiekvieną ketvirtadienį 5.30 - 6 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN (TEL. 708 1414)

Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvirtad., - - - - - 5 - 10 val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS
Penktadieniai - - - - - 5 - 11.30 val.
Šeštadieniai - - - - - 4 - 12.30 val.
Sekmadieniai - - - - - 12.30 - 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad. nuo 6 val.
Sekmadieniai - - - - - nuo 1 val.

Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TREČIADIENĮ NUO 5.30 iki 8 val. ŠVEDIŠKAS STALAS - SMORGASBORD
Kaina tik \$ 2.50. Kviečiame visus.

Seimos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus, kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

LIETUVIŲ LAIDOJIMO BIURAS

FUNERALS OF DISTINCTION PTY. LTD.

17 RAILWAY PDE.

FAIRFIELD. NSW.

Tel. 724 5408. Veikia visas 24 valandas per parą.

TIKROS KATALIKŲ LAIDOTUVĖS

Mes tikime, kad mūsų uždavinys yra ne tik laidotuves sutvarkyti profesionaliai ir ramiai, bet taip pat suprasti ir pagerbti suinteresuotų žmonių jausmus ir užtikrinti, kad laidotuvių sutvarkymas yra prasmingas ir tinkamas.

Tobin Brothers Pty. Ltd.
Funeral Directors.

North Melbourne: 189 Boundary Rd., 3051. 329 6144
Frankston: 222 Cranbourne Road, 3199. 789 6766
Glenroy: 111 Wheatshaf Road, 3046. 306 2044
Malvern: 1382 High Street, 3144. 509 4720
Noble Park: 505 Princes Highway, 3174. 546 7644